

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURA GENERALĂ
INTRARE NR. 2637, 2.02.2024

Exemplar unic e-mail
Nr. 20937/DSDRP/2.02.2024

Doamnei Renate WEBER
Avocatul Poporului

Stimată doamnă Avocat al Poporului,

Administrația Națională a Penitenciarelor are plăcerea de a răspunde față de **Recomandarea nr. 3 din 5 ianuarie 2024**, referitoare la **modalitatea de acordare graduală a recompenselor, reevaluarea ponderii adecvate a creditelor în procesul de recompensare raportat la capacitatea efectivă de realizare a activităților educative sau lucrative, instituirea unui sistem de creditare diferențiat în funcție de regimul de executare a pedepselor și dinamizarea acordării recompensei permisiunii de ieșire din penitenciar**, emisă urmare sesizărilor formulate cu privire la aplicarea Deciziei directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 443/2016, cu modificările și completările ulterioare. În aceste coordonate, prezentăm aspecte de interes, după cum urmează:

Recomandare: *Interpretarea dispozițiilor art. 3 alin. (3¹) din Anexa nr. 1 a Deciziei nr. 443/2016 a directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor - Procedura de lucru pentru acordarea recompenselor pe baza Sistemului de creditare a participării la activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială, activități lucrative, precum și la prevenirea situațiilor de risc, a Directorului General al Administrației Naționale a Penitenciarelor, referitoare la acordarea recompenselor „de regulă, în mod gradual”, în sensul folosirii sintagmei „de regulă” ca o normă de recomandare și nu ca o normă cu caracter imperativ. Astfel, principiul gradualității trebuie să reprezinte doar un reper pentru comisiile de acordare a recompenselor în aprecierea oportunității acordării acestora.*

Sintagma „de regulă” nu conferă caracter obligatoriu normei juridice în structura căreia este inclusă, deci este utilizată fără caracter imperativ, fiind introdusă tocmai pentru a permite comisiei ca, **în situații justificate**, să acorde recompense fără a respecta, în mod obligatoriu, caracterul gradual. În acest sens, pentru a se evita enumerarea unor situații excepționale, cu privire la nerespectarea acestui principiu, a fost utilizată structura „de regulă”, și nu în sensul de normă generală.

Recomandare: *Măsuri concrete și eficiente la nivel sistemic pentru valorificarea resurselor persoanelor private de libertate cu studii superioare în desfășurarea activităților educative și asigurarea de locuri de muncă deținuților, în considerarea rolului pe care activitățile educative și lucrative le au în obținerea de credite și implicit de recompense.*

Cu privire la activitățile educative, pe anul 2024, sunt prevăzute activități, adresate persoanelor private de libertate cu nivel de studii medii și superioare, astfel:

- ✓ Program educativ Justiție Restaurativă;
- ✓ Program de acordare a primului ajutor;
- ✓ Proiect de activitate Noi realități pe piața muncii din România - Sharing economy;
- ✓ Program de educație cibernetică destinat femeilor private de libertate.

De asemenea, unitățile penitenciare vor fi informate cu privire la tipurile de demersuri existente deja, în care pot fi implicate persoanele cu studii superioare, după cum urmează:

- ✓ susținerea lunară a unor conferințe pe teme de interes, în acord cu Calendarul lunar de evenimente;
- ✓ includerea în colectivul redacțional al revistei unității;
- ✓ implicarea în realizarea emisiunilor radio-tv, la studioul cu circuit închis;
- ✓ implicarea în activități de tip dezbateri și recenzii de carte;
- ✓ includerea în Programul de formare a deținuților cu responsabilități în cadrul activităților și programelor de educație;
- ✓ susținerea unor teme/activități în cadrul programelor educative derulate la nivelul unității;
- ✓ implicarea în activități de sprijin pentru persoanele analfabete sau analfabete funcțional.

În acest sens, la nivelul fiecărei unități penitenciare se va realiza o analiză a numărului persoanelor private de libertate cu studii superioare și a calificărilor pe care le dețin, în vederea stabilirii demersurilor în care pot implicate, precum și modul în care poate fi valorificată competența acestora.

În ceea ce privește participarea la muncă a persoanelor aflate în detenție, trebuie să cunoașteți că acest fapt reprezintă unul dintre obiectivele prioritare ale sistemului penitenciar. Unitățile subordonate se implică constant în demersuri de identificare a unor noi agenți economici, dispuși să încheie contracte de prestări servicii, în vederea repartizării persoanelor din detenție la activități lucrative. **Important de reliefat sunt datele înregistrate în domeniul organizării muncii persoanelor private de libertate, din semestrul al II-lea al anului 2023, respectiv: la nivelul unităților subordonate au desfășurat activități lucrative (remunerate și neremunerate) 6.186 deținuți, dintr-un efectiv mediu custodiat de 23.541 persoane. Dintre cei 6.186 deținuți, 1.858 au prestat muncă în regim de prestări servicii.**

Recomandare: Reconsiderarea dispozițiilor art. 3 alin. (3) din Anexa nr. 1, precum și ale Anexei nr. 1 ale Deciziei nr. 443/2016, referitoare la aprobarea/respingerea recompenselor în funcție de asigurarea unei ponderi adecvate a procesului de recompensare și a numărului minim de credite necesar fiecărui tip de recompensă, ținând seama de situațiile în care persoanele private de libertate nu desfășoară activități educative sau lucrative generatoare de credite din motive neimputabile lor.

Ofertele educative ori opțiunile de a participa la muncă, disponibile în unitățile penitenciare, asigură posibilitatea oricărei persoane private de libertate de a desfășura activități generatoare de credite. Mecanismul de recompensare, astfel instituit prin Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 443/2016, cu modificările și completările ulterioare, cu aplicarea dispozițiilor art. 98 și 99 din Legea nr. 254/2013, respectiv art. 208-214 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 157/2016, **reprezintă un instrument de apreciere obiectiv, proporțional cu interesul persoanelor aflate în detenție pentru muncă ori activități din sfera educațională.**

Recomandare: analizarea oportunității implementării recomandării CPT privind înlocuirea sistemului de creditare cu o evaluare mai calitativă a activităților desfășurate de către echipa socio-educativă din fiecare penitenciar, iar în măsura în care se menține sistemul de creditare, **analizarea ponderii creditelor în acordarea recompenselor, diferențiate în funcție de regimurile de executare a pedepselor privative de libertate.**

Susținem aplicarea în continuare a sistemului de creditare, acesta reprezentând un sistem obiectiv și previzibil, care urmărește responsabilizarea persoanelor private de libertate, în raport cu pedeapsa sau măsura privativă de libertate aplicată și care orientează comportamentul în sens pozitiv. Acordarea creditelor, consecutiv finalizării unui demers (program sau activitate), are la bază o evaluare calitativă a rezultatelor obținute de o persoană privată de libertate.

De altfel, la art. 6 alin. (3) din Procedura de lucru pentru acordarea recompenselor pe baza Sistemului de creditare a participării la activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială, activități lucrative, precum și la prevenirea situațiilor de risc, aprobată prin Decizia directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 443/2016, cu modificările și completările ulterioare, este introdusă tocmai această componentă calitativă: **(3) Alocarea creditelor corespunzătoare participării persoanelor private de libertate la programele educative, de asistență psihologică și asistență socială se realizează în condițiile în care acestea înregistrează o prezență de minimum 75% din numărul total de ședințe prevăzute și un calificativ minim „Bine” obținut la evaluarea finală.**

Sistemul de creditare cuprinde tocmai această componentă calitativă în ceea ce privește decizia comisiei privind acordarea unei recompense. De asemenea, apreciem că ponderea creditelor în acordarea recompenselor trebuie să fie aceeași, indiferent de regimul de executare, excepția prevăzută de art. 4 alin. (4) lit. a fiind determinată exclusiv de perioada scurtă de detenție, aspect care nu este opozabil deținuților care se află în alte regimuri de executare.

Tot în aceste coordonate, trebuie să cunoașteți dispozițiile aplicabile în sensul recomandării, cuprinse la art. 99 din Legea nr. 254/2013¹, cu modificările și completările ulterioare, **unde sunt instituite reguli de acordarea a permisiunii de ieșire din penitenciar în funcție de cazuri și regimul de executare.**

¹ Art. 99 Permisivitatea de ieșire din penitenciar

(1) Permisivitatea de ieșire din penitenciar poate fi acordată, în condițiile art. 98, în următoarele cazuri:

- a) prezentarea persoanei condamnate, în vederea ocupării unui loc de muncă după punerea în libertate;
- b) susținerea unui examen de către persoana condamnată;
- c) menținerea relațiilor de familie ale persoanei condamnate;
- d) pregătirea reintegrării sociale a persoanei condamnate;
- e) participarea persoanei condamnate la înhumarea soțului sau soției, unui copil, părinte, frate sau soră ori bunic sau bunică.

(2) Permisivitatea de ieșire din penitenciar pe durata unei zile, pentru cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a) - d), se poate acorda persoanelor condamnate care execută pedeapsa privativă de libertate în regim închis.

(3) Permisivitatea de ieșire din penitenciar pe o durată de cel mult 5 zile, pentru cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a) - d), se poate acorda persoanelor condamnate care execută pedeapsa privativă de libertate în regim semideschis.

(4) Permisivitatea de ieșire din penitenciar pe o durată de cel mult 10 zile, pentru cazurile prevăzute la alin. (1) lit. a) - d), se poate acorda persoanelor condamnate care execută pedeapsa privativă de libertate în regim deschis.

(5) Permisivitatea de ieșire din penitenciar, pentru cazul prevăzut la alin. (1) lit. e), poate fi acordată, pe o durată de cel mult 5 zile, tuturor persoanelor condamnate, cu excepția celor care execută pedeapsa privativă de libertate în regim de maximă siguranță, dacă îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 98 alin. (1). [..]

Recomandare: Încurajarea deținuților cu bună conduită și care participă activ la activități și programe educative, de asistență psihologică și asistență socială, la activități lucrative și de prevenire a situațiilor de risc, la menținerea relațiilor cu familia, prin acordarea permisiunii de ieșire din penitenciar.

Permisiunea de ieșire din penitenciar, în funcție de regimul de executare conform normelor indicate la recomandarea anterioară, reprezintă o recompensă des acordată în cazul deținuților care au o bună conduită și care au întreprins eforturile necesare în cadrul muncii prestate și în cadrul activităților din sfera educațională. Astfel, în cursul anului 2023, unitățile subordonate au acordat **3.140 recompense cu permisiunea de ieșire din penitenciar pentru 1 zi**, iar Administrația Națională a Penitenciarelor a aprobat **alte 597 recompense cu permisiunea de ieșire din penitenciar pentru mai mult de 1 zi** (169 permisiuni de 2 zile, 231 permisiuni de 3 zile, 30 permisiuni de 4 zile, 155 permisiuni de 5 zile, 5 permisiuni de 6 zile, 6 permisiuni de 7 zile și 1 permisie de 8 zile).

Administrația Națională a Penitenciarelor folosește și acest prilej pentru a vă asigura de întreaga disponibilitate în soluționarea oricăror aspecte ce privesc executarea pedepselor privative de libertate.

Cu deosebită considerație,

**Pentru chestor de poliție penitenciară dr. Dan HALCHIN
Director general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, semnează**

**Comisar șef de poliție penitenciară Claudiu Silvian ROMÂN
Director general adjunt**

